

Język angielski i niemiecki

Maturzyści! Czas na ostateczną powtórkę materiału - rozwiążcie testy językowe na poziomie rozszerzonym. Już dziś sprawdźcie swoją wiedzę z angielskiego lub niemieckiego

Język angielski poziom rozszerzony

Część I. Czas pracy 120 minut

Stosowanie struktur
leksykalno-gramatycznych

Zadanie 1. (3 pkt)

Uzupełnij poniższy tekst. Wpisz w luki (1.1.-1.6.) wyrazy utworzone od słów w nawiasach, tak aby tekst był logiczny i gramatycznie poprawny. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych wyrazów.

Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 0,5 punktu.

US EDUCATION

For the past fifty years our schools have operated on the theories of John Dewey, an American 1.1. _____ (EDUCATE) and writer. Dewey's fundamental 1.2. _____ (ASSUME) was that the school's job was to 1.3. _____ (COURAGEOUS) the natural development of the growing child rather than to pour into him or her information for which the child had no context. 1.4 _____ (CONSEQUENCE), American schools are very enthusiastic about teaching 'life skills', such as logical thinking, analysis and problem solving. The actual content of the lesson is 1.5. _____ (SECOND) to the process. Both teachers and students regard pure memorization of facts as not only uncreative, but also 1.6. _____ (NECESSARY) tiring.

Adapted from 'Culture Shock'
by Esther Wanning

Zadanie 2. (2 pkt)

Przetłumacz na język angielski fragmenty podane w nawiasach, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpi-

sywanych fragmentów zdań. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 0,5 punktu.

2.1. I had no idea (*jak długo czekali*) _____ for me, but I could see they were furious.

2.2. Jim (*zaprzecza, że skopiował*) _____ his essay from the Internet, but his text is identical with what I found on one of the websites.

2.3. The president (*oczekuje się, że wygłosi*) _____ a speech at the first session of the Parliament.

2.4. Why didn't you phone me to say you were coming? (*Ugotowałabym*) _____ something good for lunch.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 3. (18 pkt)

Wypowiedz się na jeden z trzech poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz wybrany temat, zakreślając jego numer.

3.1. Napisz **recenzję** czasopisma popularnonaukowego, które poleciłbyś młodym czytelnikom.

3.2. Napisz **opowiadanie**, którego bohater dzięki pomocy przyjaciół wychodzi obronną ręką z trudnej sytuacji.

3.3. Napisz **rozprawkę** na temat: "Surveillance cameras at school have both positive and negative sides."

Uwaga: jeśli praca będzie zawierać więcej niż 300 słów, otrzymasz za jej kompozycję 0 punktów.

Część II. Czas pracy 70 minut

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 4. (6 pkt)

Zapoznaj się z treścią zadania. Usłyszysz dwukrotnie tekst o festiwalach w Edynburgu. Na podstawie usłyszanych informacji zdecyduj, które z podanych zdań są zgodne z treścią

tekstu (TRUE), a które nie (FALSE). Zaznacz znakiem X odpowiednią rubrykę w tabeli. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 1 punkt.

TF4.1. The Edinburgh's Winter Festivals go on for four days. 4.2. Over three quarters of the city residents say they would like the festival better if it weren't so noisy. 4.3. The Festival's tradition is to have the same programme each year. 4.4. The celebrations include storytelling and sport events. 4.5. A huge number of participants of Hogmany Street Party made it impossible to ensure public safety. 4.6. Organizing the festival is so expensive that the city hardly makes any money on it.

Zadanie 5. (5 pkt)

Zapoznaj się z poniższymi zdaniami. Usłyszysz dwukrotnie wypowiedzi pięciu osób na temat zmiany klimatu. Przyporządkuj każdej wypowiedzi (5.1.-5.5.) zdanie (A-F), które najtrafniej podsumowuje jej treść. Jedno zdanie podane zostało dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 1 punkt.

A. Global warming does not result from human activity.

B. I realized the danger years ago and adjusted my habits accordingly.

C. Climate change is a myth.

D. I hope I won't have to change my lifestyle.

E. Climate change is much more dangerous than most of us realize.

F. It's too late to do anything to change the situation for the better.

5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 5.5.

Zadanie 6. (4 pkt)

Zapoznaj się z treścią zadania. Usłyszysz dwukrotnie wywiad o dzieciach, które nie chcą jeść. Z podanych możliwości odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zaznacz literę A, B, C lub D. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 1 punkt.

6.1. According to Monica McGuire, picky eaters:
A. get frustrated easier than other children.

B. prefer fruit and vegetables to noodles.
C. like to eat their dinners separately.
D. can cause huge arguments at mealtimes.

6.2. Monica says that:

A. the non-eating goes on for more or less 2 years.

B. the lack of interest in new tastes is a safety mechanism.

C. taste buds shutdown helps toddlers learn how to walk.

D. in the past, children ate anything you put in their mouths.

6.3. The study which is mentioned showed that:

A. pickiness depends entirely on genetic factors.

B. children living with their grandparents are more picky.

C. children of picky eaters often are picky too.

D. siblings usually display the same eating problems.

6.4. To solve the problem, parents of picky eaters should

A. again and again try to introduce children to new foods.

B. calmly explain to their children that vegetables are important.

C. make sure their children take vitamin tablets.

D. trick their children into eating new vegetables.

Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych

Zadanie 7. (5 pkt)

Przeczytaj poniższy tekst, z którego usunęto pięć zdań. Wstaw zdania oznaczone literami A-F w luki 7.1.-7.5., tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Jedno zdanie podane zostało dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 1 punkt.

Dokończenie - s. 2 >>>

www.plusssz-siewie.pl

...czyli Wasze i nasze sposoby na wyczerpujące zmagania w Tour de Matur.

Wejdź na stronę i dowiedz się więcej...

#2 ...co na maturę radzi Plusssz Active

CZY NA GRUBĄ KSIĄŻKĘ NAJLEPSZA DIETA?

W nauce i szybkim przyswajaniu materiału do egzaminów może pomóc właściwie dobrana dieta. Zbawienny wpływ na pamięć ma zawarta w ananasiu i cytrynie oraz surówce z marchwi witamina C. Wkuwając słówka czy skomplikowane definicje, zrób sobie krótką przerwę i wypij sok z cytryną albo schrup marchewkę. Gdy nie masz ich pod ręką, sięgnij po **Plusssza Active** - on też ma witaminę C.

#1 ...o sposobach na wkuwanie Jeża Jerzego

HONT SOM MARCHEN, MAN?

#3 ...jak radzą sobie inni, i dodaj swój post. Najlepiej wydrukujemy w gazecie

<edzi>

sciaga w długopisie jest

debest, można

i z buta albo paska,

a jedna moja znajoma

ze stanika sciaga.

2597736

25956515

►► Dokończenie ze s. 1

Ben Pridmore is the world's highest-ranked competitive memoriser. Last year, he recalled the sequence of a shuffled pack of playing cards after looking at them for exactly 31.03 seconds. That set a new record, beating the previous year's 32.13 seconds, which would have been bad news for the previous record-holder, except that it was Ben, too. If you need help memorising playing cards - or historical dates or lists of random numbers - Ben's your man. **7.1.** "And, personally, I'm terrible at remembering them," he adds.

I've never understood why people get embarrassed at forgetting others' names. Systems for remembering them (and other facts) make up a huge subsection of the self-help world. There are websites, workshops and audio materials. What makes matching a name to a face so hard is that there is an endless number of possible names and faces **7.2.** All you have to do is turn each combination of two or three digits into a picture, so you just need a list of several thousand images. So, 166054137 becomes a catapult, launching at a soldier with an insect on him. Yet remembering a large number of names connected to faces is harder. **7.3.** If you meet someone called Barbara, think of a barbed-wire fence and then picture the person wrapped in barbed wire. Another approach is to use a name frequently the moment you learn it: "Great to meet you, Tim. Glad to hear it, Tim." This has the benefit of making you sound like a time-share salesman, so reducing the size of your social circle and, accordingly, the number of names you'll have to remember.

7.4. The trick is to adopt the physical position you had at the time. Which could work for name recall if you meet people in a sufficient variety of positions. Failing that, you'll have to resort to more cunning tricks. My favourite is to fail to introduce two people. Then, a few seconds later, apologise for the oversight and hold out your palms, as if encouraging them to introduce themselves to each other. They will.

Ben Pridmore is writing my kind of self-help book. It's called *How To Be Clever* and it's about how to convince people you're a genius when you're not, by doing things like memorising lists of dates and playing cards.

7.5. It just promises to help you get a reputation as a smart aleck.

Adapted from www.guardian.co.uk

- A. For sequences of numbers, it's different.
- B. It doesn't claim to help you increase your intellectual potential.
- C. One memorizer advocates a version of the picture method.
- D. People's faces usually resemble something - the trick is to see what and try and remember that.
- E. A surprising recent finding in the psychology of memory is that you're more likely to remember details of an event if you strike the same pose as during the first meeting.
- F. Yet, he complains, the only thing anyone ever asks him about is how to remember people's names.

Zadanie 8. (4 pkt)

Przeczytaj poniższy tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zaznacz jedną z czterech możliwości, zakreślając literę A, B, C lub D. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 1 punkt.

Text messaging dates back to December 1992, when a British engineer sent the message "Merry Christmas" to a colleague from a PC to a mobile handset. Data show that texting is still on the increase: In 2006, 158.6 billion text messages were sent in the US only, up from 81 billion the year before. And, as the lexicon resulting from a 160-character message limit starts to spill off the cell phone screen into written work, many language purists are crying wolf, saying texting language should be made to stay where it belongs. And, although large academic studies have yet to confirm it, you can see text-speak creeping into students' writing.

"Most teachers are not exactly elated to see LOL in the middle of a paper," says an elderly high school English teacher Judith Marple. She realized how much text messaging was affecting her students when, having marked in red the use of "4" for "for" in an essay, she was told by the student he was so used to text-messaging that he didn't even think about it. "I watch students texting and routinely using abbreviations to the point that they do not know how to spell the word correctly," she says.

Ms Marple also saw the brevity demanded by text messaging affect her students' syntax

and text organization. She adjusted her lessons to do more formal review of punctuation and paragraphing. She also employed texting as an opening to discuss audience, purpose and genre to get students to see that texting is a different language, one not appropriate for formal writing.

The walls between the school and the cell phone are permeable, and the key is to get students to think about language so it's appropriate in a given context. Linguists say it is the nature of language - users will take a practice from one setting and take it to another. But you need caution. "It's like flip-flops," says Ms Marple. "There's nothing wrong with flip-flops or high-heels, but I only wear them at the appropriate time and place. Soccer players don't wear flip-flops in a game, do they?" Young people don't always know what is appropriate, but that is no excuse to disobey standards. Take college applications, for instance, where standards are enforced by those who admit students. "Texting jargon isn't appropriate unless it's relevant to the topic," says Jane Davis, who has worked in college admissions for two decades.

Still, teachers worry about deeper aspects of text-speak as well. Texting relies on brevity, simple word choice and sentence fragments, and they see more teenagers struggle to compose essays of any length with cohesive logic. Many teachers start to believe texting will ultimately affect students' intellectual endurance. Texting means simplicity, but learning is hard work. A generation of students who are content with five-minute research sessions on the Internet and communication based on sound bites will definitely struggle with abstract concepts as they encounter more rigorous educational environments and the expectations of demanding employers.

Adapted from

<http://thestarpress.gns.gannett.com>

- 8.1. According to the first paragraph
 - A. the first text message was sent between two computers.
 - B. the lexicon of texting is limited by cell phones' screen size.
 - C. there are people who raise objections to the language of texting.
 - D. studies show students increasingly use texting language in essays.
- 8.2. Ms Marple says that texting language
 - A. includes words that make it difficult for older teachers to check essays.
 - B. is so popular because it's faster to use thanks to all the abbreviations.
 - C. caused simplification of formal spelling and punctuation rules in English.
 - D. may be an appropriate teaching material to use during writing lessons.
- 8.3. From the third paragraph, the reader learns that
 - A. linguists believe you should practice different uses of language.
 - B. Ms Marple disapproves of wearing high-heeled shoes at school.
 - C. college applications have their own language standards.
 - D. the texting language can be used in college applications.
- 8.4. According to the fourth paragraph, teachers believe that
 - A. too much texting makes it difficult for the students to choose right words in essays.
 - B. students used to learning small bits of information may have problems finding good jobs.
 - C. the simplicity of texting might make students less focused on topics while writing essays.
 - D. future generations will see more Internet based learning and research.

Zadanie 9. (3 pkt)

Przeczytaj tekst, a następnie wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym, uzupełnienie luk 9.1.-9.6. Zaznacz jedną z czterech możliwości, zakreślając literę A, B, C lub D. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 0,5 punktu.

More and more people nowadays are getting fed up with being stuck in traffic each day. **9.1.** explains why communal bikes introduced in Paris last summer immediately became so popular. The so-called Velibs transformed the way Parisians get around. Even though no one **9.2.** it, just a few days after the first bikes appeared, businessmen were speeding across traffic lanes and matronly ladies cycling the wrong way down one-way streets. The system is simple. Velibs can be picked up and dropped **9.3.** at any of a thousand stations around the capital, where users use credit cards to sign up for a day or more. The first half-hour is free, the second half-hour costs you one euro. And then you can discover Paris

9.4. your time. Sounds like a perfect solution for visitors who'd like to see as much as possible and avoid using expensive public transport. But, **9.5.** Parisian drivers are notorious for their reckless driving, it is **9.6.** wonder that some tourists feel uneasy about cycling in the city.

9.1.	A. that	B. what
	C. it	D. which
9.2.	A. expects	B. had expected
	C. has expected	D. was expecting
9.3.	A. in	B. off
	C. away	D. down
9.4.	A. having taken	B. takes
	C. taking	D. take
9.5.	A. since	B. despite
	C. although	D. while
9.6.	A. little	B. some
	C. the	D. any

Transkrypcja tekstów do ćwiczeń na rozumienie ze sluchu

Zadanie 4.

Christmas and Hogmanay Festivals - together forming Edinburgh's Winter Festival - are a feather in Edinburgh's cap and one of city's top tourist attractions. The Hogmanay Festival is the Scottish New Year, which lasts for four joyous days. Never slow to spot a good excuse for a party, the Scots do their best, and a typical festive night involves a celebratory drink or two, fireworks and the kissing of complete strangers - not necessarily in that order.

Edinburgh's Winter Festival continues to be one of the main factors in attracting record numbers of visitors to the capital during what used to be quite family-time season. A survey of almost 300 interviews conducted on behalf of Festival Council found that for 80 per cent of respondents, Hogmanay was the main reason for visiting the city, with 72 per cent saying they were more likely to come back to Edinburgh after experiencing the Winter Festivals. Research has also shown that 78 per cent of the residents agree that, despite the noise, the city is a better place to live because of the Winter Festivals.

The festival has its traditional highlights that are a must for every participant but attempts are made each year to add to the list. Last year, during the Christmas Festival the atmosphere of Princes Street Gardens was enhanced with dramatic *Hata Kata* tents hosting a programme of popular storytelling events. In view of their popularity, there are plans to extend the attraction this year. *The German Market*, the most popular of Edinburgh's Christmas activities, was also expanded and the *Great Scottish Santa Fun Run* attracted a record 2,000 registered runners. The race helped raise more than £38,000 for charity.

However, adverse weather conditions during both festivals led to the cancellation of some events and to partial or complete closure of some activities. This, unfortunately, resulted in a slight reduction in overall visitor numbers. Weather particularly affected Edinburgh's *Hogmanay Street Party*, which was cancelled on the grounds of public safety.

Edinburgh's Christmas and Edinburgh's Hogmanay have become major events in Scotland's annual calendar of high profile events. As well as putting us on the world-map and boosting Edinburgh's international image, Winter Festivals also generate huge sums for Edinburgh economy, the last year's one generating more than £30 million and attracting overall more than 500,000 people to the city centre. Edinburgh is clearly living up to the promises it makes - it is an unforgettable experience and you'll want you come back for more.

<http://www.edinburgh-festivals.com>

Zadanie 5.

SPEAKER 1: It is a comforting thought that science will come up with a way of dealing with the climate change. I really want to believe this is true, and scientists will get us out of this problem with our lives intact. I love my strawberries all year round and would like to fly to Zimbabwe one day. It would be a disaster if I had to give up all these small luxuries.

SPEAKER 2: I believe we are beyond the point where the situation can be realistically rectified. Those who know recommend a 60% reduction of harmful emissions. And what's the response? The emissions are actually increased by those who don't care. If you realize this, the outcome is unquestionable.

SPEAKER 3: There is just as much evidence for the climate change as there is against it. A lot of data that is used to supposedly support the theory of global warming is either flawed or misinterpreted. There is a lot of literature out there that disputes the global warming myth, but it is rarely accurately and fairly reported. I would certainly like to see more of this evidence given greater review in the media.

SPEAKER 4: To believe that we can actually make a difference to probably the most complex system we know is highly arrogant. Natural events will always occur and we must adapt. The fact is that the sun drives our climate system and is currently in the peak of its solar cycle. In the next ten thousand years or so, we'll enter another ice age. Will people blame that on manmade interference?

SPEAKER 5: Whether the causes of global warming are natural or human, its effects will be catastrophic. Thus, anything that we can do must be done on both global and individual levels. I've long given up flying to exotic beaches because I care more about the wellbeing of my fellow man than I do about my tan. I don't find it hard. I've accepted that I'm not entitled to pollute the planet just so I can enjoy an extravagant lifestyle.

Zadanie 6.

HOST: With us today on *House Full of Children* is Monica McGuire, a nutritionist, who is here to talk about picky eaters. Monica, in your work you meet a lot of children who are not very fond of eating, right?

MONICA MCGUIRE: Hello everyone. That's true. We seldom recognize that thousands of parents face this very frustrating problem on a daily basis. And believe me - it is frustrating. Let me explain on examples from among my patients. Fiona is 5 and her menu looks a bit monotonous: noodles round the clock, only occasionally exchanged for French fries. Sasha, who's just 4, is so averse to fruits and vegetables that he literally faints at the smell of orange juice. And a 3-year-old Nathan has such a narrow taste that his mother cooks separate dinners for him. There are thousands of families who share the same problem - their children are picky eaters, unwilling to give anything new a shot. And trust me, this could turn the most loving of mommies into the harshest of generals and the dinner table into a battlefield.

HOST: That must indeed be frustrating! So what are they doing wrong?

MONICA MCGUIRE: Nothing, as a matter of fact. You see, most children eat a wide variety of foods until they are around 2, when they suddenly stop. The phase can last until the child is 5 or 6. It's believed to be an evolutionary response. Toddlers' taste buds shut down at about the time they start walking. This is the moment when they gain access to many inedible things. Being disinterested in new tastes gives them more control over what they eat. Historically, if we just went running out of the cave as little cave babies and stuck anything in our mouths, that would have been potentially very dangerous.

HOST: So we just have to wait it out?

MONICA MCGUIRE: Yes and no. You see, there's more to it. A recent study shows that 78 per cent of aversion to new foods can be contributed to genes and 22 per cent - to the environment. We have studied plenty of families looking at 2 or 3 generations. It turns out that many parents of picky eaters displayed the same tendencies when they were little themselves. Also, many siblings, though treated similarly, do not follow the same patterns. This suggests it's not just their upbringing.

HOST: So it's destiny and there's nothing we can do, then?

MONICA MCGUIRE: Oh no, you cannot just surrender and boil another pot of noodles! As I've already mentioned, 22 per cent is environment. So, for instance, exposure is important. We studied children prone to flinging themselves on the floor at the mere mention of broccoli. It seems that calm, repeated exposure to new foods every day for 5 to 20 days is an effective way to overcome a child's aversion. Some parents try to deceive the child by mixing the unwanted ingredients into their favorite foods.

HOST: What a fabulously simple idea!

MONICA MCGUIRE: It's not a method I'd encourage. You need to be careful - you do get the child to take in the vegetables, but you don't teach them to appreciate new tastes. So, although the are getting their vitamins, the problem remains unsolved.

Adapted from www.nytimes.com

Model odpowiedzi

- Zadanie 1.** 1.1. educator; 1.2. assumption; 1.3. encourage; 1.4. Consequently; 1.5. secondary; 1.6. unnecessarily;
- Zadanie 2.** 2.1. how long they had been waiting; 2.2. denies copying/having copied/ that he copied; 2.3. is expected to give; 2.4. I would have cooked;
- Zadanie 3.** Zadanie otwarte, sprawdzane przez egzaminatorów zgodnie z kryteriami oceniania.
- Zadanie 4.** 4.1. F; 4.2. F; 4.3. F; 4.4. T; 4.5. F; 4.6. F
- Zadanie 5.** 5.1. D; 5.2. F; 5.3. C; 5.4. A; 5.5. B
- Zadanie 6.** 6.1. D; 6.2. B; 6.3. C; 6.4. A
- Zadanie 7.** 7.1. F; 7.2. A; 7.3. C; 7.4. E; 7.5. B
- Zadanie 8.** 8.1. C; 8.2. D; 8.3. D; 8.4. B
- Zadanie 9.** 9.1. D; 9.2. B; 9.3. B; 9.4. C; 9.5. A; 9.6. A

Matura z angielskiego bez stresu

Matura tuż-tuż, więc czas najwyższy na intensywną powtórkę. Zanim przystąpisz do rozwiązywania zadań egzaminu pisemnego, sprawdź, co wiesz o **egzaminie ustnym na poziomie rozszerzonym**.

•• **1.** Całkowity czas trwania egzaminu ustnego na poziomie rozszerzonym to 15 min. P/F; •• **2.** W sali może znajdować się tylko jeden zdający. P/F; •• **3.** Na przygotowanie się do odpowiedzi masz 10 min. P/F; •• **4.** Udzielając odpowiedzi, możesz korzystać z notatek. P/F; •• **5.** Oprócz pytań znajdujących się w zestawie egzaminatora do materiału stymulującego (zad. 1) egzaminujący może zadać jeszcze dodatkowe pytania. P/F; •• **6.** Pierwsze pytanie, jakie zada egzaminujący do zadania 1, jest takie samo dla wszystkich zestawów. P/F; •• **7.** W zad. 2. długość prezentacji na wybrany temat jest nieograniczona – do wyczerpania tematu. P/F; •• **8.** Każda prezentacja tematu do zad. 2. musi mieć wstęp, rozwinięcie i zakończenie. P/F; •• **9.** Po zakończeniu prezentacji egzaminujący zada ci dwa pytania dotyczące treści prezentacji i jedno dotyczące konstrukcji twojej wypowiedzi. P/F; •• **10.** Jeśli nie rozumiesz pytania, możesz poprosić o jego powtórzenie. P/F

Sprawdź swoje odpowiedzi i dowiedz się więcej o egzaminie.

1. Czas trwania egzaminu ustnego na poziomie rozszerzonym to 15 min. Prawda. To czas, w którym udzielasz odpowiedzi na pytania z zestawu.

2. W sali może znajdować się tylko jeden zdający. Falsz. W sali może znajdować się do dwóch zdających. Gdy jeden udziela odpowiedzi, drugi przygotowuje się do egzaminu.

3. Na przygotowanie się do odpowiedzi masz 10 min. Falsz. Masz 15 min.

Wykorzystaj je na zapoznanie się z materiałem stymulującym w zad. 1. i sporządzenie notatek do prezentacji tematu w zad. 2.

4. Udzielając odpowiedzi, możesz korzystać z notatek. Prawda. Ale lepiej nie czytaj z kartki. Nie zrobi to dobrego wrażenia. Twoje notatki powinny zawierać plan wypowiedzi do zad. 2. i ew. kluczowe słowa i zwroty, które wykorzystasz w swojej odpowiedzi.

5. Oprócz pytań znajdujących się w zestawie egzaminatora do materiału stymulującego (zad. 1) egzaminujący może zadać jeszcze dodatkowe pytania. Falsz. Egzaminujący nie może zadać żadnych pytań poza tymi, które znajdują się w jego zestawie. Jest ich 4 lub 5 i sprawdzają one umiejętność prezentacji, interpretacji materiału i wyrażania opinii na tematy z nim związane.

6. Pierwsze pytanie, jakie zada egzaminujący do zad. 1., jest takie samo dla wszystkich zestawów. Prawda. Jest prośbą o zaprezentowanie materiału w odniesieniu do głównego problemu przedstawionego w poleceniu.

7. W zad. 2. długość prezentacji na wybrany temat jest nieograniczona – do wyczerpania tematu. Falsz. Prezentacja musi się zwrzeć w 2-3 min. Po upływie 3 min egzaminujący przerwie twoją odpowiedź.

8. Każda prezentacja tematu do zad. 2. musi mieć wstęp, rozwinięcie i zakończenie. Prawda. W czasie przeznaczonym na przygotowanie sporządź plan prezentacji. Możesz skorzystać ze wzoru: I. Wstęp, np. *In my presentation I'm going to discuss...* II. Rozwinięcie: argumenty, przykłady na ich poparcie, np. *The main argument for/against is...* III. Zakończenie: wnioski, twoja opinia, np. *To finish off, I'd like to say that...*

9. Po zakończeniu prezentacji egzaminujący zada ci dwa pytania dotyczące treści prezentacji i jedno dotyczące konstrukcji twojej wypowiedzi.

Falsz. Egzaminujący zada ci 3 lub 4 pytania. Nie jest powiedziane, ile będzie dotyczyć treści. Pamiętaj, że jest oceniana twoja umiejętność wyrażania i obrony opinii oraz argumentowania.

10. Jeśli nie rozumiałeś pytania, możesz poprosić o jego powtórzenie. Prawda. Ale zrób to po angielsku.

Maturalny savoir vivre

•• Nie traktuj egzaminatora jak wroga. Nie jest po to, żeby ciebie oblać, ale chce poznać twoje kompetencje. •• Na egzamin ubierz się elegancko. •• Nie rób długich pauz w wypowiedzi. Jeśli nie wiesz, co powiedzieć, myśl na głos. Głośno myśląc, jesteś w dialogu z egzaminatorem i możesz go skłonić do wyjaśnienia. •• Dbaj, aby twoja wypowiedź była staranna. Jeśli będziesz mówić niewyraźnie i zdawkowo, otrzymasz mniej punktów za poprawność językową. •• Utrzymuj kontakt wzrokowy z egzaminującym i reaguj na jego komunikaty – mogą pomóc w zrozumieniu pytania. Koncentruj się na zadaniu, jakie masz wykonać, a nie na ocenie, jaką możesz uzyskać. To pomaga opanować stres.

Egzamin pisemny

Na początek parę ogólnych wskazówek:

•• **1.** Rozplanuj czas. Na część I masz 120 min. Na zadania leksykalno-gramatyczne poświęć ok. 15, a na wypowiedź pisemną 90-100. W części II na wszystkie zadania masz 70 min., z czego ok. 25 przeznacz na rozumienie ze słuchu. •• **2.** Przejrzyj szybko wszystkie zadania w części I i/lub II i rozpocznij rozwiązywanie od tych, które wydają ci się najprostsze. •• **3.** Wybierając temat wypowiedzi pisemnej, nie kieruj się jedynie formą wypowiedzi, ale przeanalizuj każdy temat i zastanów się, na który masz najwięcej do powiedzenia. •• **4.** Zacznij pisanie od sporządzenia notatek i planu wypowiedzi. Jeśli w ciągu 10 min. nie będziesz w stanie stworzyć szkieletu wypowiedzi, to zastanów się, czy wybrałeś/aś właściwy temat. •• **5.** W zadaniach na rozumienie ze słuchu informacje zawarte w słuchanym tekście są często wyrażone w zadaniu innymi słowami. Słuchając, zwracaj uwagę na synonimy i wyrażenia o przeciwnym znaczeniu do użytych w treści zadania. •• **6.** Rozwiązywanie zadań na rozumienie tekstu czytanego rozpocznij od szybkiego przeczytania tekstu, aby zorientować się w jego tematyce. Potem przeczytaj pytania. Na część z nich będziesz gotów/owa odpowiedzieć. Aby znaleźć pozostałe rozwiązania i sprawdzić swoje odpowiedzi, przeczytaj tekst powtórnie, tym razem wolniej, zwracając uwagę na szczegóły. •• **7.** Tłumacząc

fragmenty zdań, zastanów się, jakie zagadnienia gramatyczne są w nich sprawdzane. Pamiętaj, aby upewnić się, że przetłumaczony fragment pasuje logicznie i gramatycznie do całości zdania. •• **8.** Jeśli masz utworzyć wyraz od podanego wyrazu (słowotwórstwo) najpierw określ, jaką ma on być częścią mowy. Sprawdź również, czy brakujące słowo ma mieć znaczenie pozytywne czy negatywne. •• **9.** Nie pozostawiaj żadnych pytań bez odpowiedzi!

Za wypracowanie możesz otrzymać najwięcej punktów ze wszystkich zadań pisemnych, bo aż 18. Z tego 9 pkt - za treść i kompozycję wypowiedzi. Jeśli chcesz je zdobyć, musisz zastosować się do wymogów określonych w kryteriach oceny. Matura to nie konkurs literacki.

Kryterium kompozycji jest jednokowe dla każdej z form wypowiedzi. Wymagania odnoszące się do treści są inne dla rozprawki, opisu, opowiadania czy recenzji. Przeanalizuj poniższy przykład dla rozprawki.

Aby uzyskać maksymalną liczbę punktów za treść (5 pkt), np. na temat zalet i wad wykonywania pracy zarobkowej w domu, twoja wypowiedź musi: •• **być całkowicie zgodna z tematem**, czyli omawiać zarówno zalety, jak i wady wykonywania pracy zawodowej w domu; •• **zawierać tezę adekwatną do tematu** - np. *Working from home is becoming more and more popular nowadays. There are advantages and disadvantages of this situation*; •• **przedstawić trafnie dobrane argumenty za i przeciw**, czyli jeden akapit poświęcony argumentom za, a drugi argumentom przeciw; •• **zawierać podsumowanie** wynikające z treści, czyli zrównoważoną opinię na temat pracy w domu.

Aby otrzymać maksymalną liczbę (4 pkt) za kompozycję, pamiętaj, aby: •• **twoja wypowiedź była spójna i harmonijna, podporządkowana wyraźnej myśli przewodniej**, czyli w tym przypadku wykonywaniu pracy w domu (a nie np. zawierała dygresje o tym, jak duże jest bezrobocie); •• **uwzględnić wszystkie części pracy** (wstęp, rozwinięcie i zakończenie), **zachowując właściwe proporcje**, czyli wstęp i zakończenie nie mogą być dłuższe od akapitów z argumentami; •• **wykazać konsekwencję w układzie graficznym pracy**, czyli zachować jednakowe odstępy między akapitami; •• **zachować objętość pracy w limicie 200-250 słów**. Nawet jedno słowo ponad limit jest już „karane” utratą punktu za to podkryterium. I pamiętaj: *Practice makes perfect! So, good luck!*

JOANNA SOSNOWSKA

NAUCZYCIELKA W I LO IM. ST. DUBOIS
W KOSZALINIE
WSPÓŁAUTORKA „OXFORD EXCELLENCE FOR MATURA”,
© OXFORD UNIVERSITY PRESS 2007

Język niemiecki

poziom rozszerzony

Część I.
Czas pracy 120 minut

Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych

Zadanie 1. (2,5 pkt)

Przeczytaj uważnie tekst, a następnie dokonaj transformacji podkreślonych części zdań, stosując konstrukcje zamieszczone w ćwiczeniu. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 0,5 punktu.

Die Todesstrafe

Die Todesstrafe gehört seit Jahren zu den wichtigsten Streitfragen in jedem Staat. Sowohl ihre Anhänger als auch ihre Gegner finden zahlreiche Argumente. (I.1.) die ihre Einstellung begründen. Die einen nennen hier die Gerechtigkeit als einen der wichtigsten Aspekte. Falls man einen Menschen absichtlich umbringt, sollte man dafür mit seinem eigenen Leben zahlen. Viele behaupten: (I.2.) „Die Todesstrafe hat eine abschreckende Wirkung.“ Andererseits meinen die anderen, dass (I.3.) man nie den menschlichen Irrtum ausschließen kann und es kommt oft vor, dass man eine unschuldige Person hinrichtet. Für die Katholiken wäre die Einwilligung in die Todesstrafe eine große Sünde, weil (I.4.) man seine Nächsten laut des 5. Gebotes nicht töten darf. Im Laufe der Zeit entscheiden sich immer mehr Staaten dafür, auf die Todesstrafe zu verzichten. Die lebenslängliche Freiheitsstrafe gewinnt an Popularität. Die Mörder sollen laut ihr das Leben in einem dazu geeigneten Platz, im Gefängnis; verbringen und ihn nie verlassen, (I.5.) um keine Bedrohung für die Gesellschaft zu sein.

- I.1. Sowohl ihre Anhänger als auch ihre Gegner finden zahlreiche Argumente.
- I.2. Viele behaupten, dass _____ (Indirekte Rede)
- I.3. Andererseits meinen die anderen, dass _____ (Passiv)
- I.4. Für die Katholiken wäre die Einwilligung in die Todesstrafe eine große Sünde, denn _____
- I.5. Die Mörder sollen laut ihr das Leben in einem dazu geeigneten Platz, im Gefängnis; verbringen und ihn nie verlassen, damit _____

Zadanie 2. (2,5 pkt)

Przeczytaj jeszcze raz tekst z zadania 1., a następnie wyszukaj w nim synonimy wyrazów podanych poniżej. Rzeczowniki należy podać w mianowniku liczby pojedynczej z rodzajnikiem określonym, a czasowniki w formie bezokolicznika. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 0,5 punktu.

2.1.	der Befürworter	
2.2.	gezielt	
2.3.	passieren	
2.4.	das Einverständnis	
2.5.	die Gefahr	

Wypowiedź pisemna

Zadanie 3. (18 pkt)

Wypowiedz się na jeden z trzech poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz wybrany temat, zakreślając jego numer.

1. W dzisiejszych czasach coraz więcej ludzi podróżuje tzw. tanimi liniami lotniczymi. Omów wady i zalety tego środka lokomocji.
2. Napisz opowiadanie zaczynające się od słów „Es schien ein ganz typischer Juniabend zu sein. Sterne am Himmel, leichte Meeresbrise und ich allein in meinen Gedanken versunken...”.

Pełna gotowość do matury!

26010009

Poszukujemy kandydatów na wysokie **eksponowane** stanowiska.

Przyjmujemy każdego.*

- * Każdego, kto ukończył jedną uczelnię w Europie Środkowo-Wschodniej posiadającą akredytację EQUIS nadawaną najlepszym szkołom biznesu.
* Każdego, kto ukończył jedną uczelnię wyróżnioną przez Państwową Komisję Akredytacyjną za kształcenie na kierunku zarządzanie i marketing.
* Każdego, kto ukończył uczelnię zajmującą od lat pierwsze miejsce w rankingach "Rzeczpospolitej", "Perspektyw", "Wprost", "Polityki".

DZIEŃ OTWARTY - 27 kwietnia 2008, godz. 12:00

KOŹMIŃSKI - najważniejszy w Twoim CV

www.kozminski.edu.pl

• zarządzanie • finanse i rachunkowość • prawo • administracja • europeistyka • psychologia w zarządzaniu • socjologia • studia w języku angielskim

ul. Jagiellońska 57/59, 03-301 Warszawa, tel. (022) 519 21 75, e-mail: rekrutacja@kozminski.edu.pl

►► Dokończenie ze s. 3

3. Opisz swemu niemieckiemu kolidze miejsce godne odwiedzenia w Polsce.

Uwaga! Jeśli praca będzie zawierać więcej niż 300 słów, otrzymasz za jej kompozycję 0 punktów.

Część II.

Czas pracy 70 minut

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 4. (9 pkt)

Zapoznaj się ze zdaniami podanymi poniżej. Usłyszysz dwukrotnie fragment wywiadu przeprowadzonego przez Jumą. Na podstawie usłyszanych informacji zaznacz znakiem X w tabeli, do których osób odnoszą się informacje umieszczone w pierwszej kolumnie. Dwie informacje nie pasują do nikogo, zostaw wtedy puste miejsce w tabeli (patrz obok). Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

Zadanie 5. (6 pkt)

Zapoznaj się ze zdaniami podanymi poniżej. Usłyszysz dwukrotnie fragment tekstu. Na podstawie usłyszanych informacji zdecyduj, które z podanych zdań są prawdziwe (richtig), a które fałszywe (falsch). Zaznacz znakiem X odpowiednią rubrykę w tabeli. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

	R	F
5.1. Daily me ist eine Zeitung, die man aus Internet herunterladen kann.		
5.2. Sie ist rund um die Uhr zugänglich.		
5.3. Die Zeitung wird nach individuellen Wünschen zusammengestellt.		
5.4. Ein Computerprogramm wählt beliebige Informationen aus aller Welt und stellt sie allen Lesern vor.		
5.5. Der Computer arbeitet im Schnecken tempo.		
5.6. Die Leserin vermisst es, ab und zu eine normale Zeitung aus Papier zu lesen.		

Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych

Zadanie 6. (5 pkt)

Przeczytaj tekst, a następnie zdania oznaczone literami od A do F. Uzupełnij tekst zdaniami, zgodnie z kontekstem. Rozwiązania wpisz do tabeli. Jedno zdanie nie pasuje do kontekstu. Za każde poprawnie dopasowane zdanie otrzymasz 1 punkt.

Nur wir können darüber reden

Dragan, ein 18-jähriger bosnischer Serbe, holt tief Luft und platzt heraus, die Augen auf den Boden gerichtet: „Die Deutschen sollen doch selbst einen Teil von ihrem Land opfern, wenn sie wollen, dass die Kosovo-Albaner eine Heimat haben“. Die Schüler sind von so viel Ehrlichkeit zunächst überrascht. Hisi, ein 16-jähriges Mädchen aus dem Kosovo, hat ihre braunen Augen weit aufgerissen. „6.1. Einige ihrer Angehörigen seien von Serben vertrieben oder getötet worden, erzählt sie später. Aber zuvor antwortet sie mit beherrschter Stimme: „Im Kosovo leben aber 90 Prozent Albaner und nur zehn Prozent Serben. Das Land gehört nun mal den Albanern“.

Für die deutschen Schüler eine Herausforderung,6.2. Bisher kannten die 17-jährigen Deutschen den Kosovo-Konflikt nur aus dem Fernsehen oder von Gesprächen mit den Eltern. Interessiert habe sie das Thema umso weniger, sagen sie, je öfter die Medien darüber berichteten.

Jetzt merken auch die deutschen Schüler, dass das, was im Kosovo passiert, ihren Banknachbarn direkt angeht. Von Hisi erfahren sie, dass deren Eltern verzweifelt seien,6.3. Und der 16-jährige Serbe Sasa berichtet, seine Eltern hätten Angst, dass die NATO-Kampfflugzeuge das Haus zerbombten, in dem sie ihren Lebensabend verbringen wollten.

Mitschüler Seat (18) hat einen solchen Zustand schon einmal erlebt. Seine Familie ist 1992 vor dem Krieg

Tabela do zadania 4.

		Judith	Peter	Daniel	Ingo
1.1.	griff in eigene Tasche, um eine Schulinitiative zu unterstützen.				
1.2.	der Umgang mit alten Menschen hat der Person viel beigebracht.				
1.3.	bedauert, dass die dunklen Seiten der deutschen Geschichte während des Unterrichts auf er Acht gelassen werden.				
1.4.	will eine Klassenreise nach Solingen organisieren				
1.5.	ist umweltbewusst und mag sich gesund ernähren, deshalb organisierte damit verbundene Aktionen an der Schule.				
1.6.	will seine Lehrer nach ein paar Kriterien einschätzen .				
1.7.	mag nicht allein arbeiten.				
1.8.	ist künstlerisch begabt.				
1.9.	würde gern viel an der Schule schöner gestalten.				
1.10.	glaubt, dass das tüchtige Lernen am wichtigsten ist.				
1.11.	will nach dem Abitur nicht zum Militär gehen.				

in Bosnien nach Deutschland geflohen. Jetzt steht seinen Eltern, der 15-jährigen Schwester und ihm die Ausweisung in seine Heimat unmittelbar bevor. Er berichtet, sie hätten Angst davor, sie befürchteten, dass6.4. Milosevic trauten sie alles zu.

Die Haltung der serbischen ist Seat ein Rätsel, „dass die ihn einfach so weiter machen lassen“. Hisi nickt. Für einen Moment herrscht Stille. „Das Volk kann nicht viel machen“, kontert der 18-jährige Zlatko.

Nach einer Stunde Diskussion zeigen die Jugendlichen aus dem ehemaligen Jugoslawien zumindest6.5., sie haben die eigene Position sogar etwas relativiert. „Jeder von uns hat eine Meinung, die von seiner Volkszugehörigkeit geprägt ist“ resümierte der 16-jährige Serbe Sasa. Und Hisi hat erkannt, dass sie etwas fertig gebracht haben, dass ihren Eltern nicht möglich ist „Wir können auch vernünftig über diese Sache sprechen“ sagt sie. Die deutschen Schüler hätten am liebsten noch lange weiter diskutiert, sie nehmen sich vor, künftige Fernsehbilder und Zeitungsartikel kritischer zu prüfen. Zlatko glaubt „Die halten in Zukunft nach den Nachrichten nicht mehr alle Serben für grausame Mörder“.

Quelle PZ nr. 99/September 99

- A) denn der Krieg kommt ihnen auf einmal ganz nah.
- B) Alle sind neidisch aufeinander.
- C) sich der Krieg ausweiten könnte.
- D) Wut und Unverständnis spiegeln sich in ihrem Gesicht.
- E) Verständnis für die andere Seite.
- F) ihrer ermordeten Angehörigen wegen.

6.1.	6.2.	6.3.	6.4.	6.5.

Zadanie 7. (3 pkt)

Przeczytaj poniższe krótkie opisy towarów proponowanych w katalogu (7.1.-7.3.) i zdecyduj, która z podanych odpowiedzi A, B, C lub D jest zgodna z treścią opisu. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

7.1. Es wird dir den Atem verschlagen und bis Mitternacht im Sessel fesseln, Erst, nachdem du den Mörder ausfindig gemacht hast, fühlst du eine Erleichterung. Franka Potente verführt zugleich mit ihrem Reiz und Natürlichkeit.

- A) ein Liebesroman
- B) ein Kreuzworträtsel
- C) ein Krimifilm
- D) eine Seifenoper

7.2. Ab Montag ist er im Handel, zugänglich in vier Farben, mit einem großen Kofferraum, hat 200 Pferdestärke, schicke Ledersitze und eine moderne Lenkradform.

- A) ein Handy
- B) ein Traktor
- C) eine Garderobe
- D) ein Auto

7.3. Für unsere Vierbeiner, um sie richtig zu verwöhnen. Gut bekömmlich, verleiht dem Fell einen schönen Glanz. Geben Sie ihrer Miese das Beste, was es gibt!

- A) Katzenfutter
- B) Hundespielzeug
- C) eine Bratpfanne
- D) Geburtstagstorte

Zadanie 8. (4 pkt)

Przeczytaj poniższy tekst, a następnie wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym w podanym kontekście, uzupełnienie luk w nim występujących. Zaznacz w tabeli jedną z podanych możliwości A, B, C lub D. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 0,5 punktu.

„Eine Dresderin entdeckt Türken in Köln“

Frauen in endlos langen, dunklen Röcken, verschleiert...8.1.... die Augen. Jede dritte Frau im Straßenbild schien mir eine Türkin zu sein, meist umgeben von einer mehr oder weniger großen Kinderschar und in Begleitung eines türkischen Mannes. Das war zunächst ein8.2.... Bild für mich, als ich nach meinem Umzug in Köln eintraf.

In Dresden habe ich selten eine türkische Familie gesehen. Mittlerweile ist es ganz alltäglich für mich,8.3..... in unmittelbaren Nachbarschaft eine große türkische Familie lebt, ich beim Türken8.4.....die Ecke Obst und Gemüse einhole, ich, sei es beim Arzt oder im Fitnesscenter, auf Türken treffe. Aber muss sich meine Nachbarin völlig verschleiern, wenn sie an ihrem Fenster erscheint,8.5..... ihre Kinder zum essen hereinzurufen?

Eine emanzipierte junge Türkin lernte ich auf der Arbeit kennen. Sie war für ein sechsmonatiges Praktikum in die Bundesrepublik gekommen. Rana war unverschleiert, hatte blondierte Haare, trug Jeans und Plateauschuhe.....8.6..... glaubte sie an Allah und Mohammed, aß kein Schweinefleisch und8.7..... während des Ramadan. Dadurch stärkte sie ihren Charakter, erzählte sie mir. Aber die völlige8.8..... der Frau, das könne sie nicht akzeptieren.

Quelle PZ Nr. 83/September 95

	A	B	C	D
8.1.	durch	bis auf	mit	außer
8.2.	typisches	altes	ungewohntes	neue
8.3.	dass	damit	weil	ob
8.4.	um	hinter	in	vor
8.5.	—	ohne	statt	um
8.6.	Obwohl	Deshalb	Trotzdem	Aber
8.7.	verzichtete	faulenzte	stündigte	fastete
8.8.	Unterwerfung	Verzicht	Einwilligung	Gehorsam

Transkrypcja tekstów do słuchania

Zadanie 4.

Pauken allein reicht nicht.

Für den Schulabschluss braucht man gute Noten. Darum steht das Büffeln von mathematischen oder fremden Vokabeln ganz oben auf dem Stundenplan von Schülern. Doch wo bleibt das soziale Lernen? Wer engagiert sich wirklich für seine Mitmenschen? Juma stellt vier Jugendliche vor, die für ihre „vorbildliche Haltung“ und den beispielhaften Einsatz in der Schule“ [nie ma otwierającego cudzy-slowu] ausgezeichnet wurden.

Judith: „Man muss sich einmischen“, meint Judith. Die Abiturientin hat oft nach diesem Motto gehandelt. Als Schülersprecherin versuchte sie immer, in Erfahrung zu bringen, was die Mitschülerinnen bedrückte“. Sie vermittelte bei Konflikten und organisierte Feten und Konzerte für die Schulgemeinde. Der Schulkiosk verkauft

dank ihrer Initiative statt „Süßkram“ jetzt Biobrötchen. Judith setzte eine Mülltrennung an der Schule durch und engagierte sich für eine Kroatienhilfe. „Wenn ich mich über etwas aufrege, werde ich aktiv“, erklärt die Schülerin, die am liebsten im Team arbeitet. Ihrer Meinung erzieht das Gymnasium heute zu viele „Einzelkämpfer“. Später im Beruf arbeitet man doch meistens in Gruppen“. Das wache Bewusstsein für die Welt und die Menschen um uns herum ist Judith mehr wert als reines Kopfwissen: „Pauken und gute Noten schreiben, reicht nicht“. Am Wochenende hat das Mädchen aus Landau in einem Altenheim gejobbt: „Da habe ich viel gelernt“ meint sie.

Peter: „Ich hätte in der Schule besser sein können“, sagt Peter. Doch der Junge mit den roten Locken wurde lieber für die Gemeinschaft aktiv. Wochenlang hat er mit einigen Freunden die Räume der Oberstufe aufgeräumt, geputzt und renoviert. Das Geld dafür organisierte Peter. Er war sich auch nicht zu schade, den Müll seiner Mitschüler zu beseitigen. Als Schülersprecher baute er eine Getränke-Selbstbedienung auf: „Zum Schluss fehlten 20 Prozent in der Kasse. Die habe ich selbst bezahlt.“, erzählt Peter. In der Küche hat er neue Fliesen verlegt. Ungefragt, während die Lehrer einen Ausflug machten: „Wenn man nicht lange fragt, geht manches leichter.“ „Auch sonst müsste man an der Schule noch vieles verbessern: Man könnte Schulhöfe freundlicher gestalten, Bänke aufstellen, Bäume und Pflanzen in die Betonlandschaften bringen.“ Das fördert die Lernatmosphäre und die Gemeinschaft“, glaubt Peter. „Notenjagd und Paukereie dagegen fördern den Egoismus.“

Daniel: „Wer uns kennen lernt, wird nicht mehr sagen, alle Deutschen seien Nazis“. Das sagt Daniel, der nach dem Abitur mit Freunden durch Europa reisen will. Der 18-jährige hat sich auf vielen Ebenen engagiert: Er hat eine Volleyball-Mannschaft trainiert, war Vorsitzender einer Umwelt-Jugendorganisation, Klassensprecher, Mitglied der schulischen Öko-AG, Beleuchter, Bühnenbauer und Schauspieler in der Schultheater-Gruppe. Daniel beklagt, dass im Geschichtsunterricht das 3. Reich in seiner Schulzeit kaum vorgekommen sei. Auch die aktuellen Taten von Rechtsradikalen sind, so Daniel, für viele Lehrer kein Thema. „Die meisten hüten sich vor politischen Äußerungen. Vielleicht haben sie Angst.“ Daniel findet: „Wenn sich Lehrer über mangelndes politisches Interesse Jugendlicher beschweren, hätten sie es nach Solingen und Mölln wecken können“, findet Daniel. Nach dem Abitur will Daniel im Zivildienst Behinderte betreuen: „Das prägt mich mehr als ein Dienst mit der Waffe, den ich strikt ablehne.“

Ingo: „Man kann etwas verändern“, weiß Ingo. Das hat der Abiturient eines Wirtschaftsgymnasiums selbst erfahren. Mit einem Freund sammelte er Kleidung und Nahrung für Menschen im ehemaligen Jugoslawien. Der Erfolg war groß. „Die anderen Schüler konnten sehen, dass sich Engagement lohnt“, sagt Ingo heute. Auch auf einem ganz anderen Gebiet hat er sich einen Namen gemacht: Niemand ist vor Ingos Karikaturen sicher. Tanten, Nachbarn, Mitschüler, Lehrer, Freunde: Jeder erkennt sich und niemand ist böse. In der Abiturzeitung hat Ingo das schulische Leben skizziert. Früher hat er regelmäßig Veranstaltungspakete für die Schule gestaltet. Dafür gab es schon so manche Anerkennung von oben. Etwas besonderes haben sich Ingo und seine Mitschüler zum Abitur einfallen lassen: Es gibt Zeugnisse für die Lehrer. bewertet werden zum Beispiel Unterrichtsgestaltung, Toleranz, Charisma, Stärken und Schwächen. Besonders viel Lob hat Ingo für seinen Deutschlehrer: „Ein echter Pädagoge, wie es ihn nur selten gibt. Er hat Zeit für die Probleme der Heranwachsenden, nimmt uns als Schüler ernst und stellt dafür auch mal den Unterrichtsstoff zurück“.

QUELLE: VERKÜRZT: JUMA 3/94

Zadanie 5.

Eine Zeitung nur für mich

Computerwissenschaftler in aller Welt arbeiten an einer Zeitung nur für mich. „Daily me“ soll sie heißen. Sie wird über Satellit auf meinem Computer zugestellt wenn ich will, kann ich sie automatisch ausdrucken. Das mache ich aber nur selten: Daily me erscheint auf einem tragbaren Flachbildschirm, der nicht mehr Platz wegnimmt als eine normale Zeitung. Den Bildschirm kann ich sogar zusammenfalten.

Daily me ist aktuell, wann immer ich sie brauche: 24 Stunden an sieben Tagen in der Woche per Funk immer auf dem neuesten Stand. Meine persönliche Zeitung enthält nur Artikel, die ich lesen möchte, dazu farbige Bilder, Grafiken und Videofilme. Seit ich Daily me abonniert habe, lernt ein Computerprogramm, was mich interessiert. Ich muss es nicht sagenwer könnte das schon! Das Computerprogramm beobachtet einfach nur, was ich mir auf meinen Streifzügen durch das Internet häufiger ansehe, was ich einkaufe, an welchen Diskussionen ich mich beteilige: Entsprechend stellt es die Artikel zusammen: Feuilleton, Wirtschaft und Computernews, Dilbert-Comics und Fachbuchkritiken.

Obwohl Daily me fleißig lernt, sind nicht immer alle Informationen vorhanden. Manchmal möchte ich mehr Hintergrund wissen, manchmal Kinokarten für einen Film reservieren. Für Daily me kein Problem. Über Funktelefon wählt sich der Computer ins nächste Datennetz und sucht die entsprechenden Dienste sekundenschnell. Eine ganze Bibliothek habe ich so immer dabei.

Manchmal würde ich trotzdem gerne wieder eine Zeitung aus Papier haben. Man kann aus ihr nicht nur Papierhüte basteln. Man liest dort ab und zu Dinge, über die man noch nie nachgedacht hatte. Man kann mit Freunden darüber reden, was in der Zeitung steht.

QUELLE PZ 88/DEZEMBER 96

Model odpowiedzi

CZĘŚĆ I

Zadanie 1.

1.1. Sowohl ihre Anhänger als auch ihre Gegner finden zahlreiche ihre Einstellung begründende Argumente.

1.2. Viele behaupten, dass die Todesstrafe eine abschreckende Wirkung habe.

1.3. Andererseits meinen die anderen, dass der menschliche Irrtum nicht ausgeschlossen werden kann.

1.4. Für die Katholiken wäre die Einwilligung in die Todesstrafe eine große Sünde, denn man darf seine Nächsten laut des 5. Gebotes nicht töten.

1.5. Die Mörder sollen laut ihr das Leben in einem dazu geeigneten Platz, im Gefängnis; verbringen und ihn nie verlassen, damit sie keine Bedrohung für die Menschen sind.

Zadanie 2.

2.1.	der Befürworter	der Anhänger
2.2.	gezielt	absichtlich
2.3.	passieren	vorkommen
2.4.	das	die
	Einverständnis	Einwilligung
2.5.	die Gefahr	die Bedrohung

Zadanie 3.

Zadanie otwarte, sprawdzane przez egzaminatorów zgodnie z kryteriami oceniania.

CZĘŚĆ II

Zadanie 4. – 4.1. Peter; **4.2.** Judith; **4.3.** Daniel; **4.4.** nie dotyczy żadnej z osób; **4.5.** Judith; **4.6.** Ingo; **4.7.** Judith; **4.8.** Ingo; **4.9.** Peter; **4.10.** nie dotyczy żadnej z osób; **4.11.** Daniel

Zadanie 5. – 5.1. F; **5.2.** R; **5.3.** R; **5.4.** F; **5.5.** F; **5.6.** R

Zadanie 6. – 6.1. D; **6.2.** A; **6.3.** F; **6.4.** C; **6.5.** E

Zadanie 7. – 7.1. C; **7.2.** D; **7.3.** A

Zadanie 8. – 8.1. B; **8.2.** C; **8.3.** A; **8.4.** A; **8.5.** D; **8.6.** C; **8.7.** D; **8.8.** A